

Berging Wellington en Messerschmitt

Wijze van aanpak

- Voordracht d.m.v. een presentatie.
- Duur: ongeveer 30 minuten.
- Vragen graag achteraf.

Onderwerpen

- Waarom vliegtuigbergingen
- Taken vliegtuigbergingsdienst
- WOII bergingen
- Nat. Prog. Berging vliegtuigwrakken met vermiste vliegers
- Informatie Wellington en Messerschmitt
- Crash sites
- Planning Bergingen
- Informatie BIDKL
- Vragen

WOII vliegtuigberging

- Openbare orde en veiligheid.
- Herbestemming locatie (bouwwerkzaamheden)
- Piëteit ten aanzien van nabestaande.
- **Gemeente is altijd opdrachtgever**

Taken Vliegtuigbergingsdienst.

- Coördineren en uitvoeren Vliegtuig bergingsactiviteiten:
 - Actuele luchtvaartongevallen Koninklijke Luchtmacht
 - Bergen van vliegtuigwrakken uit de 2^e WO in NL
 - Assistentie KLPD Luchtvaart politie bij civiele crashes

WOII Vliegtuigberging

WOII Vliegtuigberging

- ± 6000 vliegtuigwrakken op Nederlands grond, zee- en rivierengebied.
- ± 85% is geruimd.
- Conform internationale verdragen: crash locatie is een veld- dan wel zeemansgraf.
- Beslissingsbevoegdheid berging vliegtuigwrak ligt bij gemeentebestuur.
- Berging WOII-vliegtuigwrak altijd door Defensie.

WOII Vliegtuigberging: Juridisch kader

Circulaire Vliegtuigberging Ministerie van Defensie (2016)

STAATSCOURANT

Nr. 54987
19 oktober
2016

Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.

Circulaire Vliegtuigberging

Aan: Colleges van burgemeester en wethouders; andere belanghebbenden.
Onderwerp: Bergen van vliegtuigwrakken en vermiste bemanningsleden uit de Tweede Wereldoorlog; opsporen en ruimen van andere explosieven dan geïnproviseerde.
Doelstelling: Informatieverschaffing; medewerking van betrokkenen.
Relaties met andere circulaire: dient ter vervanging van circulaire d.d. 1 juni 2009.
10 oktober 2016
Kenmerk: BS2016021870
Onderdeel: DJZ/NTRH

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Samenvatting
3. Begrippen
4. Juridisch kader
 - 4.1 Internationaal juridisch kader
 - 4.2 Nationaal juridisch kader
5. Waarnembaarheids- en bevoegdheden
 - 5.1 Radiooefeningsbevoegdheid
 - 5.2 Bergen vliegtuigwrakken
 - 5.3 Bergen en identificeren stoffelijke resten
 - 5.4 Opsporen en ruimen van explosieven
 - 5.5 Opsporen, verzamelen en overdragen van radioactieve stoffen
 - 5.6 Opsporen, verzamelen en overdragen van substeuholdende stoffen
6. Samenwerking tussen de overheid en particulieren
7. Procedures
 - 7.1 Berging van een vliegtuigwrak
 - 7.2 Berging en identificatie van stoffelijke resten
 - 7.3 Ruiming van explosieven
 - 7.4 Opsporing, verzameling en overdracht van radioactieve stoffen
 - 7.5 Opsporing, verzameling en overdracht van substeuholdende stoffen
8. Financiële aspecten
9. Veiligheid
10. Publicatie

1. Inleiding

In de Nederlandse grond-, zee- en rivierbodem bevinden zich nog veel restanten uit de Tweede Wereldoorlog. Zo liggen er naar schatting nog 2000 vliegtuigwrakken. De exacte locatie van deze vliegtuigwrakken is in veel gevallen niet bekend. Vliegtuigwrakken waarvan de exacte locatie wel bekend is, zijn soms (maar niet altijd) door een gedenksteen dan wel een monument gemarkeerd. In ongeveer 400 van de zich in Nederland en zijn territoriale wateren bevindende wrakken zijn waarschijnlijk nog stoffelijke resten van bemanningsleden aanwezig. Met of zonder gedenksteen worden deze wrakken door de Nederlandse overheid als 'oorlogsgraf' beschouwd. De identiteit van de bemanningsleden is in veel gevallen niet bekend. In de vliegtuigwrakken zijn meestal explosieven aanwezig. Ook buiten de vliegtuigwrakken liggen op veel plaatsen nog explosieven en kunnen stoffelijke resten worden aangetroffen. Tenslotte kunnen zich in de vliegtuigwrakken radioactieve stoffen, zoals (met name) radioactieve aanwijsinstrumenten, en hechtgebonden asbest, zoals remvoering, brandwerend koord, doek en pakkingmateriaal bevinden.

In deze circulaire schets ik de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de verschillende overheden en andere betrokkenen bij het bergen van vliegtuigwrakken en stoffelijke resten uit de Tweede Wereldoorlog en de opsporing en ruiming van de hierbij aanwezige (conventionele) explosieven. Deze circulaire geeft het kader waarbinnen en de procedures waarlangs de bij een berging, opsporing of ruiming betrokken overheden en particuliere organisaties dienen te handelen.

Deze circulaire heeft tot doel aan betrokkenen informatie te verschaffen. Voornaamste betrokkene is de burgemeester, als het bevoegde gezag. Tevens wordt in het bijzonder aandacht gevraagd aan de gemeenten voor de hierin geschetste procedures. De circulaire geldt voor het Nederlands grondgebied.

- Wet op de lijkbezorging
- Verdragen van Genève 1949
- Overeenkomsten met VS, Gemenebest en Duitsland
- Wet wapens & munitie
- Asbestbesluit
- Kernenergiewet
- Milieuwet
- Erfgoedwet
- Bijdrage Gemeentefonds
- Taken Defensiediensten

WOII Vliegtuigberging: Uitvoering

Een WOII berging wordt uitgevoerd onder leiding van de Stafofficier vliegtuigberging (SOVB) van de Koninklijke Luchtmacht. Het bergingsteam bestaat uit:

- Bergingsdienst Koninklijke Luchtmacht.
- Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EODD).
- Bergings- en Identificatie Dienst Koninklijke Landmacht (BIDKL).
- Stralingsdeskundige Defensie.
- CS-000 gecertificeerde civiele aannemer.

WOII Vliegtuigberging: Rol Gemeente

Gemeente heeft CLSK om (historisch) vooronderzoek gevraagd.

Op basis van een positief Bergingsadvies van de SOVB kan het College van Burgemeester & Wethouders besluiten over te gaan tot berging. Hierbij:

- Werken de Defensie diensten om niet;
- Contracteert de Gemeente de CS-000 gecertificeerde civiele aannemer voor de ondersteuning van Defensie.

68% van de daadwerkelijk door de Gemeente gemaakte kosten worden achteraf vergoed uit het zgn. "bommenfonds"

Nat. Prog. Berging vliegtuigwrakken: Inhoud

- Gebaseerd op bestaande Circulaire: 100% ipv 68%
- “Normale” bergingen houden voorrang
- 30 – 50 kansrijke bergingen in totaliteit
- Gebaseerd op bestaande capaciteit Defensie diensten
- Brief BZK richting Gemeente; is pos. bergingsadvies

Holwerd Wellington HE346

Thuishaven: Kirmington in Lincolnshire 166 Sqn (RAF)

Doel: Bombarderen van een olieraffinaderij in Gelsenkirchen (Ruhrgebied Duitsland)

Tijdstip vertrek: 25 juni 23:38 uur

Tijdstip Crash: 26 juni 1943, 02:41 uur

Bemanning:

Pilot: Warrant Officer Charles Alfred Mattress (RAAF), MIA

Bommenrichter/waarnemer:

Sergeant Jack Peter Priestley (RAF), MIA

Navigator: Sergeant Alfred Mortimer (RAF), MIA

Wireless Operator/schutter:

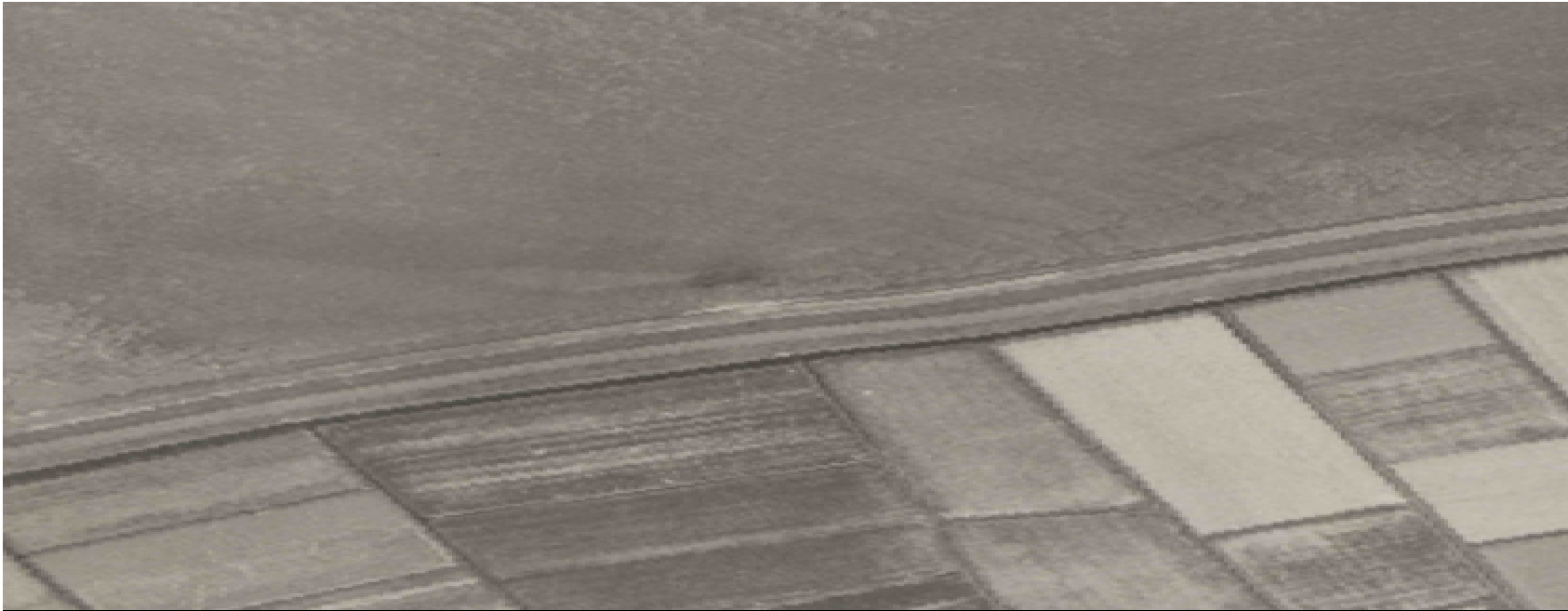
Sergeant Norman Ronald Parry (RAF), MIA

Schutter: Sergeant Thomas Ball (RAF). MIA

Crash Site

Volgens overlevering zagen enkele bewoners van Holwerd het brandende vliegtuig aankomen en stortte het zonder explosie neer in het slik van de Waddenzee direct achter de toenmalige zeedijk.

N 53 23.072, E 5 54.736

53°04.3"N 5°54'44.2"E
53.072222, 5.912267

- Directions
- Save
- Nearby
- Send to your phone
- Share

Holwerd
9WM6+RW6 Holwerd
Add a missing place
Add your business

Restaurants Hotels Attractions Transit Parking Pharmacies ATMs

endyks

Kees Weverswadpost - vogelkijkhut

N356

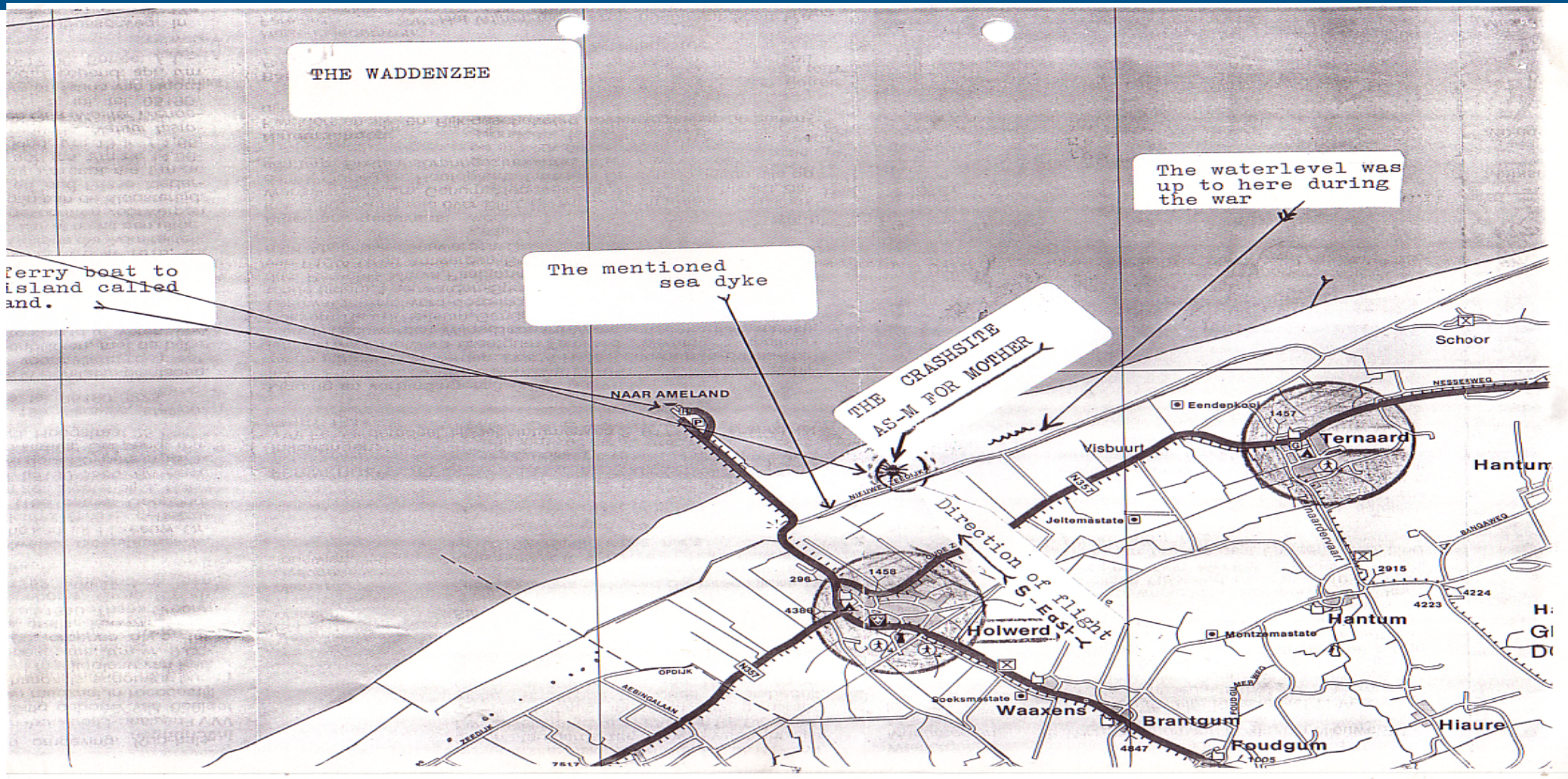
Kunstwerk: Wachten op hoog water (Jan Ketelaar)

N356

F.S. Antonides

Drieboerehuizen

er Ameland Car Park

THE WADDENZEE

The waterlevel was up to here during the war

Ferry boat to island called and.

The mentioned sea dyke

THE CRASHSITE AS-M FOR MOTHER

Direction of flight S-East

NAAR AMELAND

Schoor

Ternaard

Hantum

Visbuurt

Jeltmastate

Holwerd

Hantum

Waaxens

Brantgum

Foudgum

Hiaure

Eendenkooi

1457

2915

4223

4224

296

4388

1456

Roeksmastate

Montzasmastate

OPDIJK

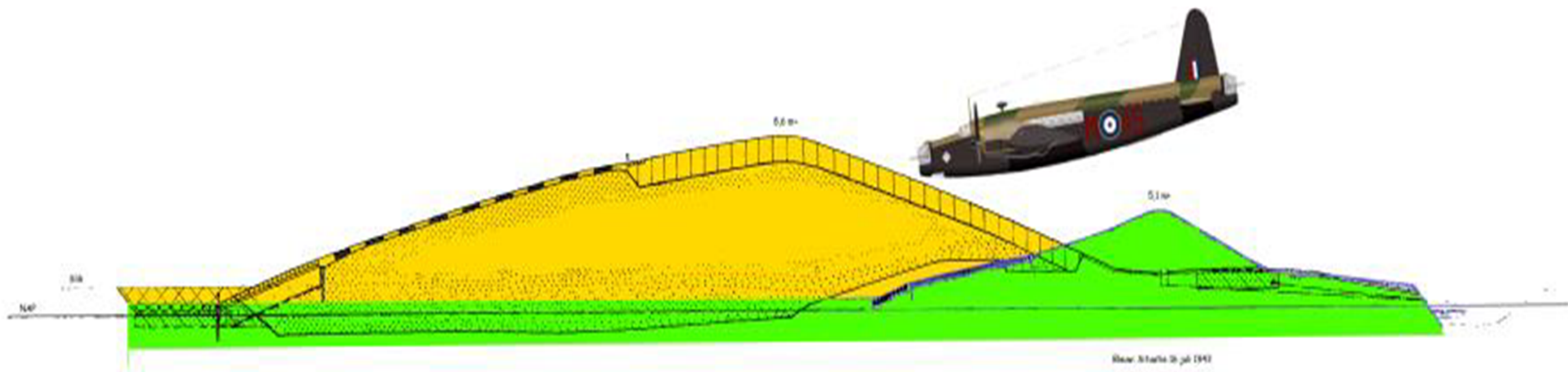
SEBINGALAAN

7817

4847

1005

H:
G:
D:

Messerschmitt.

Thuishaven: Vlb Leeuwarden

Doel: Oefenvlucht

Tijdstip vertrek: 16 juli 1943

Tijdstip Crash: 16 juli 1943

Bemanning: Unteroffizier G Wilhelm (MIA)

Messerschmitt.

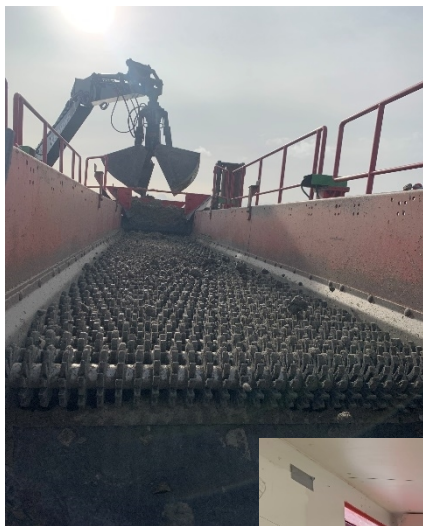
Planning Bergingen

Maandag 29 juli start berging Wellington Holwerd, duur 25 werkbare dagen.

Maandag 30 September berging Messerschmitt Noorderleeg, duur 10 werkbare dagen.

Uitvoering berging

Informatie BIDKL